

Տ Ե Ա Ռ Ն Ը Ն Դ Ա Ռ Ա Ջ

Տեառնընդառաջը մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի տաճար ընծայումի տօնն է, որ միշտ կը հանդիպի Փետրուար 14-ին՝ Յիսուսի ծնունդէն (Յունուար 6) ճիշդ 40 օր ետք:

Տեառնընդառաջի տօնին հետ սերտօրէն կապուած է հրավառութեան աւանդութիւնը, որ մեր ժողովուրդին փոխանցուած է հեթանոսական շրջանէն: Այս Աւանդութիւնը մեր ժողովուրդի քրիստոնէութեան դարձէն ետք՝ մաս կազմեց քրիստոնէական աւանդութեան եւ կրակը փոխարինուեցաւ լոյսով, որ կը խորհրդանշէ յաւիտենական Լոյսը՝ Քրիստոս:

Տեառնընդառաջի տօնին նախորդ երեկոյեան, հոգեւորականը լոյսը խորանէն կը բերէ ժողովուրդին: Եկեղեցւոյ բակը, եւ ապա ճամբաներուն վրայ խարոյկ կը վառեն, մինչ հաւատացեալները իրենց վառած մոմերը տուն կը տանին՝ Քրիստոսի լոյսօրհնութիւնը ունենալու համար իրենց օճախէն ներս:

Եկեղեցւոյ բակը խարոյկ վառելէ ետք, նորապսակները կը հաւաքուին անոր շուրջ, եւ երբ կրակը սկսի հանգչիլ՝ կը ցատկեն անոր վրայէն, յուսալով որ իրենց միութիւնը աւելի պիտի ամրանայ, եւ իրենց կեանքը գերծ պիտի մնայ փորձանքէ եւ աղէտէ:

Աւանդութեան մաս կը կազմէ նաեւ ամուլ կիներու մասնակցութիւնը, որոնք կրակին վրայէն ցատկելով կը հաւատային որ Աստուած բեղմնաւորութիւն պիտի շնորհէ իրենց:

Մեր նախահայրերը կը հաւատային նաեւ, որ Փետրուար 13-ի գիշերը, Տեառնընդառաջի նախօրեակին, բոցավառող խարոյկը հեռու պիտի վանէ ձմեռուան ցուրտը եւ մեր հայրենիքին շնորհէ օդի բարեխառնութիւն եւ բերքի առատութիւն: Այս հասկացողութեամբ է նաեւ, որ խարոյկի կրակին շիջումէն ետք, կ'առնէին կրակին մոխիրը եւ կը ցանէին իրենց արտերուն վրայ, որպէսզի արտերը գերծ մնային վնասակար ճճիներէն եւ ու բնութեան աղէտներէն եւ պարզեւէին առատ բերք, որուն երախայրիքը, այսինքն առաջին պտուղը, դարձեալ Աստուծոյ պիտի ընծայէին որպէս շնորհակալութիւն (Այս աւանդութիւնը կ'արտացոլայ խաղողօրհնէքի աւանդութեան մէջ):

Տեառնընդառաջի կրակը ըլլալով խորհրդանիշը յաւիտենական լոյսին՝ Քրիստոսի, իր մէջ ունի խորհրդաւորութիւն մը: Հայերէն լեզուին մէջ, տունը կոչած ենք «օճախ», այսինքն կրակարան, ուրկէ բարձրացող ծովսը խորհրդանիշն է ապրող ու շինարար ընտանիքին: Ճիշդ այս պատճառով, եկեղեցական համայնքը կոչուած է «ծուխ» եւ համայնքի անդամը՝ «ծխական»:

Տեառնընդառաջի այս արարողութիւնը մեր ժողովրդական լեզուին մէջ կոչուած է նաեւ «Տէրընտես» կամ «Մելէտ»:

PRESENTATION OF THE LORD

Dyarnuntarach is the Feast of the Presentation of Our Lord Jesus Christ to the Temple, which always falls on February 14- exactly forty days after Jesus' birth (January 6). It is a remembrance of Jesus' presentation to the Temple on the 40th days of his birth as recorded in the Gospels.

Dyarnuntarach's remembrance is firmly tied to the tradition of the bonfire- a tradition that has been passed to our people from the pre-Christian pagan era. After the conversion of our people into Christianity, this tradition became a part of our Christian tradition and the fire became a symbol of light, representing the Everlasting Light, Christ.

The evening before *Dyarnuntarach*, the priest brings a flame from the altar to the people. Outside the church, and later along the streets, they light bonfires and the faithful take their lit candles home to have Christ's light-blessing in their dwellings.

After lighting the bonfire outside the church, newlyweds gather around the fire and when it begins to subside they jump over the flames, with the hope that their union is going to grow stronger, and their life will remain free of all tribulation and catastrophe.

The tradition also included the participation of barren women, who believed that by jumping over the fire God would grace them with fruitfulness.

Our forefathers also believed that on the evening of February 13, the eve of *Dyarnuntarach*, the bonfires would keep away the cold of winter and bless our country with good weather resulting in a bountiful harvest. It is with this understanding that after the fire extinguished, they took the ashes and spread them in their fields so that the fields would remain free of any harmful insects and natural disasters and produce abundant fruit, the very first of which was presented to God in thanksgiving. (This tradition has been maintained with our Blessing of Grapes service).

The flame of *Dyarnuntarach* being the symbol of everlasting Light-Christ-also has a mystical component. In the Armenian language a home is expressed as being and *ojakh*- that is a "hearth," whose rising smoke is a symbol of a living and growing family. It is exactly for this reason that our church community is called a *dzookh* (smoke) and a member of the community is called a *dzukhagan*.

The tradition of *Dyarnuntarach* in our popular language is also known as *derundes* and *meled*.